

4. Проект Концепції розвитку юридичної освіти (2021 р.). Офіційна веб-сторінка Комітету з питань освіти, науки і інновацій Верховної Ради України. Опубліковано 29 березня 2021 р. URL: https://kno.rada.gov.ua/news/main_news/75652.html.

5. Правникам, які займають не пов'язані з науковою роботою посади, можуть скасувати доплати за науковий ступінь. 14 вересня 2024 р. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/310183-yuristam-kotorye-zanimayut-nesvyazannye-s-nauchnoy-rabotoy-dolzhnosti-mogut-otmenit-doplatty-z-nauchnyu-stepen>.

6. Проект Концепції реформи юридичної (правничої) освіти. Офіційна веб-сторінка Комітету Верховної Ради України з питань правової політики. Опубліковано 19 грудня 2024 р. URL: <https://kompravpol.rada.gov.ua/news/notice/75481.html>.

7. Протокол засідання Комітету Верховної Ради України з питань правової політики від 20 лютого 2025 р. № 182. Офіційна веб-сторінка Комітету Верховної Ради України з питань правової політики. URL: <https://kompravpol.rada.gov.ua/uploads/documents/34862.pdf>.

8. Заклади вищої освіти МВС, СБУ, вищі військові навчальні заклади позбавлять права готувати юристів – Комітет схвалив концепцію реформи. 24 лютого 2025 р. URL: https://sud.ua/uk/news/publication/323868-zavedeniya-vysshego-obrazovaniya-mvd-sbu-vysshie-voennoye-uchebnye-zavedeniya-lishat-prava-gotovit-yuristov-komitet-odobril-kontseptsiyu-reformy#google_vignette.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-480-4-34>

ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИЩІЙ ОСВІТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Криворучко Вікторія Олегівна

кандидат юридичних наук, доцент,

завідувачка кафедри Філософії, політології, психології та права,

Одеська державна академія будівництва та архітектури

м. Одеса, Україна

Ще в 2020 році Кабінетом Міністрів України було схвалено Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні. Україна, яка є членом Спеціального комітету із штучного інтелекту при Раді Європи, у жовтні 2019 року приєдналася до Рекомендацій Організації економічного співробітництва і розвитку з питань штучного інтелекту

(Organisation for Economic Co-operation and Development, Recommendation of the Council on Artificial Intelligence, OECD/LEGAL/0449).

За Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р (надалі – Концепція) основним завданням освіти у розвитку штучного інтелекту є забезпечення відповідної сфери кваліфікованими кадрами. Попит на ринку праці свідчить про те, що сучасна система освіти повинна набагато якісніше готувати конкурентоздатних фахівців у галузі штучного інтелекту. Пріоритетними напрямками реалізації Концепції визнано впровадження технологій штучного інтелекту у сфері освіти.

Для досягнення мети Концепції у сфері вищої освіти слід забезпечити виконання наступних завдань: включення питань штучного інтелекту до освітніх програм з різних спеціальностей, створення міждисциплінарних, у тому числі спільних, магістерських і докторських програм; залучення спеціалістів ІТ-індустрії до розроблення і виконання освітніх програм, атестації здобувачів вищої освіти тощо.

З початком повномасштабної російської агресії українське суспільство зазнало серйозних змін. Українській освіті довелося зіткнутися з регулярними руйнуваннями, пошкодженнями закладів освіти, втратою можливості здійснювати якісний освітній процес. Також варто відзначити постійні повітряні тривоги, відсутність електроенергії, зміна місця проживання учасників освітнього процесу, погіршення їхнього ментального і фізичного здоров'я. Ці та інші фактори мали вкрай негативний вплив на забезпечення стабільності та безпеки в освітній системі [2, с. 18].

Проте, застосування ІТ-технологій, зокрема й штучного інтелекту зробить доступним освітній процес у військовий час для здобувачів вищої освіти.

Беззаперечним є факт того, що штучний інтелект стрімко розвивається й проникає у всі сфери життя. Освіта не є винятком і за останні роки інтерес до застосування технологій штучного інтелекту у навчальному процесі лише зростає. Вдосконалення технологій штучного інтелекту та їх впровадження у навчальний процес є важливим кроком до створення ефективнішої та доступнішої, більш інноваційної й творчої системи освіти, що відповідає сучасним вимогам і викликам, а також визначає розвиток цієї системи у майбутньому [3, с. 51].

Впровадження штучного інтелекту з можливістю використання AI-інструментів у закладах вищої освіти, такі як індивідуалізоване навчання, автоматизація процесів та адміністративне управління, дистанційне навчання і електронні платформи, гейміфікація навчання,

віртуальні наставники та асистенти, чат-боти, використання віртуальної реальності (VR) та розширеної реальності (AR) тощо надають можливість забезпечити організацію освітнього процесу та здобуття вищої освіти в умовах воєнного стану в Україні [2, с. 19].

Через стрімкий розвиток інформаційних технологій та зростання обсягів даних використання штучного інтелекту стає все більш актуальним для ефективного застосування новітніх технологій у вищій освіті. Впровадження алгоритмів штучного інтелекту допомагає у розв'язанні різних, потенційно небезпечних задач та покращує якість освіти в умовах воєнного стану. Технологічні інновації у поєднанні зі штучним інтелектом наразі стають вирішальним фактором у визначенні успішного засвоєння викладеного матеріалу [5, с. 9].

Інтеграція технологій штучного інтелекту у сферу освіти відкриває значні перспективи для персоналізації навчального процесу, підвищення його якості та забезпечення ширшого доступу до знань. Застосування штучного інтелекту допомагає зменшити навантаження на викладачів, звільняючи їх від виконання рутинних завдань, надаючи більше можливостей для реалізації творчих та інтерактивних методів викладання, що особливо актуально в умовах сучасних викликів, зокрема в умовах війни [4, с. 311].

Таким чином, штучний інтелект не лише слугує інструментом для оптимізації сучасної освіти, але й стає ключовою платформою для створення інноваційних підходів, здатних трансформувати психолого-педагогічну практику та визначити майбутнє навчання [1, с. 26].

Оскільки штучний інтелект швидко став потужним чинником модернізації та покращення якості навчання, актуальність його застосування в освіті стрімко зростає.

Використання штучного інтелекту в освітньому процесі закладів вищої освіти в умовах воєнного стану, надасть можливість створювання імерсійних навчальних середовищ штучним інтелектом, які дають змогу здобувачам вищої освіти вивчати матеріал в інтерактивний спосіб, навіть якщо заклади освіти зазнали пошкоджень [6, с. 43].

Література

1. Алексеева С. Дидактика в умовах інформатизації освіти. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2021. № 4 (1). С. 25–30.
2. Алексеева С. Теоретичні і методичні засади проєктування моделей індивідуалізації навчання. *Альманах науки*. 2022. № 2 (53). С. 17–20.
3. Коломієць А.М., Кушнір О.І. Використання штучного інтелекту в освітній та науковій діяльності: можливості та виклики. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in*

Professional Training Methodology Theory Experience Problems. 2023. № 70. С. 45-57.

4. Певень К.О., Хміль Н.А., Макогончук Н.В. Вплив штучного інтелекту на зміну традиційних моделей навчання та викладання: аналіз технологій для забезпечення ефективності індивідуальної освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2023. № 11(29). С. 306-316.

5. Скіцько О., Складанний П., Ширшов Р., Гуменюк М., Ворохоб, М. Загрози та ризики використання штучного інтелекту. *Електронне фахове наукове видання «Кібербезпека: освіта, наука, техніка»*. 2023. № 2(22). С. 6–18. URL:<https://doi.org/10.28925/2663-4023.2023.22.618>

6. Стратегія розвитку штучного інтелекту в Україні: монографія / за заг. наук. ред. А.І. Шевченка. Київ: ІППШ, 2023. 305 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-480-4-35>

THE ROLE OF EDUCATORS IN ENHANCING STUDENTS' RESILIENCE AMID MODERN EDUCATIONAL CHALLENGES

Kryvoshei Kyrylo Yuriiovich

Master of Psychology, PhD Student,

V. N. Karazin Kharkiv National University

Kharkiv, Ukraine

The war in Ukraine has had a significant impact on higher education students, creating unprecedented challenges for their learning and psychological well-being. Not only do higher education students face traditional academic challenges, but they are also forced to adapt to new realities accompanied by psychological stress, emotional tension, and social instability. In such circumstances, an important factor in students' resilience is their educators – not only as a source of knowledge, but also as a support in difficult life situations. Higher education students are significantly affected by stress caused by intense academic workloads, uncertainty of the future, and socioeconomic challenges. In addition, in countries experiencing crisis situations (e.g., war), students face additional stressors such as fear, loss of stability, and changes in the learning environment [1]. Prolonged stress can lead to cognitive and emotional exhaustion, which negatively affects students' academic performance and overall psychological well-being [6]. Therefore, building resilience is an important task of modern pedagogical and psychological science.